

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมภาคบริการที่มีบทบาทสำคัญในระบบเศรษฐกิจของไทย นอกจากจะสร้างรายได้เป็นอันดับหนึ่งของการค้าและการบริการของประเทศแล้วยังเป็น อุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดธุรกิจที่เกี่ยวข้องมากมาย อาทิ โรงแรมและที่พัก ภัตตาคาร ร้านอาหาร ร้านจำหน่ายของที่ระลึก การคมนาคมขนส่ง เป็นต้น ซึ่งก่อให้เกิดการลงทุน การจ้างงาน การกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น โดยแต่ละปีสามารถสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศในรูปเงินตรา ต่างประเทศปีละหลายแสนล้านบาท รวมทั้งสร้างกระแสเงินหมุนเวียนภายในประเทศ ซึ่งในปี พ.ศ. 2552 ไทยมีรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติประมาณ 527,326 ล้านบาท หรือประมาณ ร้อยละ 8.5 ของมูลค่าส่งออกรวม (ร้อยละ 51.1 ของมูลค่าส่งออกภาคบริการ) หรือ คิดเป็น สัดส่วนประมาณร้อยละ 5.8 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) ขณะเดียวกันก่อให้เกิดการ จ้างงานกว่า 2 ล้านคน หรือ ร้อยละ 6 - 7 ของแรงงานทั้งระบบ (แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555 - 2559 : 1) การท่องเที่ยวถือว่าเป็นกิจกรรมนันทนาการอย่างหนึ่ง ที่มีประโยชน์ด้าน เศรษฐกิจและสังคม ช่วยให้นักท่องเที่ยวมีรายได้เพิ่มมากขึ้นทุกปี ดังนั้นรัฐบาลจึงมีนโยบายในการ ส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการภาคการท่องเที่ยวเพื่อสนองต่อความต้องการของ นักท่องเที่ยวและเป็นการกระจายรายได้สู่ชนบท ทำให้ผู้บริหารและประชาชนในองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ เล็งเห็นความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง ส่งผลให้เกิดการอนุรักษ์ บำรุงรักษา พัฒนการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในท้องถิ่นรูปแบบต่าง ๆ โดยการนำเอาอัตลักษณ์หรือลักษณะเด่นของท้องถิ่นเป็นจุดบริหารจัดการนั่นเอง เพื่อดึงดูดใจ นักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตนให้มากที่สุด ฉะนั้นการท่องเที่ยวจึงสำคัญ เป็นอย่างยิ่ง (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. 2554 : 1)

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อชมงานศิลปวัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ เพื่อให้ได้รับความเพลิดเพลิน เกิดความตื่นตาตื่นใจในสุนทรียะศิลป์ เพื่อศึกษา ความเชื่อ การยอมรับนับถือ การเคารพพิธีกรรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวเชิง วิถีชีวิตชนบท ที่มีลักษณะวิถีชีวิตและผลงานสร้างสรรค์ที่มีเอกลักษณ์พิเศษ (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. 2548 : 290) ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นเกิดความภาคภูมิใจในคุณค่าภูมิปัญญาของบรรพบุรุษบนพื้นฐานของ ความรับผิดชอบ การมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกวัฒนธรรมประเพณี สิ่งแวดล้อม รวมทั้งความ

ต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ทางวัฒนธรรมส่งผลให้ครอบครัว ชุมชน และสังคมมีความเข้มแข็ง แต่การบริหารจัดการ การท่องเที่ยวที่วุ่นวาย ไม่ใช่แค่เพียงการวางพื้นฐานความรู้ความเข้าใจ โดยรอบด้านเท่านั้น แต่ต้องทำอย่างมีเป้าหมายและสอดคล้องกับหลักการ แนวคิดและทฤษฎี รวมทั้งข้อจำกัดต่าง ๆ ของสังคม สิ่งแวดล้อม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เหมาะสม มีการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการที่ดี ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมประชาชนใน กระบวนการหรือขั้นตอนต่าง ๆ หากผู้นำและชุมชนไม่ตระหนักถึงสิ่งดังกล่าวแล้ว อาจทำให้ การบริหารจัดการการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเกิดความยากลำบาก ไม่ก่อให้เกิดความยั่งยืน การดำเนินงานเป็นไปอย่างไร้ทิศทาง เกิดความล้มเหลว เกิดผลกระทบในทางลบทั้งในมิติด้าน ธรรมชาติ สังคม อย่างหลีกเลี่ยงมิได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม

ตำบลลูกหว้าเป็นตำบลหนึ่งที่มีประชาชนในพื้นที่เป็นชาวผู้ไทย มีนิสัยส่วนตัวรักความ สงบอยู่กันอย่างสันติ มีความรักหวงแหนในเผ่าพันธุ์ มีขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม การแต่งกาย ดนตรี ความเชื่อและภาษาพูดเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของตนเองทั้งมีภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ส่งผลให้ผู้บริหารและผู้นำเล็งเห็นความสำคัญ จึงมีนโยบายใน การพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ โดยเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นสำคัญ (แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลลูกหว้า พ.ศ. 2553 – 2557 : 20 - 22) เช่น การบริการด้านที่พักแบบโฮมสเตย์ ที่โดดเด่นคือ โฮมสเตย์บ้านโลกโก้ ได้รับรางวัลอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวยอดเยี่ยมหรือรางวัลกนิรีประเภทแหล่งท่องเที่ยวเมืองและชุมชนจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2543 การจำหน่ายของที่ระลึกและสินค้า OTOP เช่น ผ้าไหมแพรวา ผ้าทอมือ ชุดผู้ไทย เสื้อเย็บมือ ผ้าขึ้นมัดหมี่ข้อมคราม เครื่องดนตรีพื้นบ้าน เช่น กะจับปี่ ไปงกลาง พิณ แคน โหวด มีการแสดงของวงดนตรีพื้นบ้านรูปแบบการฟ้อนรำผู้ไทยไว้ต้อนรับ นักท่องเที่ยวและที่สำคัญมีการจัดงานประเพณีที่ถือเป็นจุดเด่นที่สุดของตำบลลูกหว้า อำเภอภูนิ นารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ คือ การจัดงานประเพณีวัฒนธรรมผู้ไทยบุญบั้งไฟตะไลล้านลักษณะ การจัดงานจะเน้นถึงการแสดงออกทางวัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวผู้ไทยตั้งแต่ อดีตจนถึงปัจจุบัน ผสมผสานกับภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ การทำบั้งไฟตะไลล้านประกอบเรื่องราว ในตำนานท้าวผาแดง นางไอ่ ภายใต้การบริหารจัดการของเทศบาลตำบลลูกหว้าและองค์การ บริหารส่วนตำบลลูกหว้า การจัดงานจะเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนในกิจกรรม ผลจากความร่วมมือดังกล่าว ทำให้มีสื่อหลายแขนงสนใจเข้ามาถ่ายทำรายการโทรทัศน์ เช่น ในปี พ.ศ. 2550 รายการวันหยุดสุดจิตทางช่อง 7 สี รายการช่อง 5 พาเที่ยว รายการทั่วถิ่น แดนไทย เป็นต้น ทำให้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไปต่อมาในปี พ.ศ. 2551 จังหวัดกาฬสินธุ์

ได้ยกระดับการจัดงานให้เป็นงานประเพณีประจำจังหวัดกาฬสินธุ์ มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนปีละ 300,000 บาท (แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ. 2551 – 2555) จนมีการกล่าวขานทางอินเทอร์เน็ตและสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ว่าหากอยากดูบั้งไฟทะเลที่ใหญ่ที่สุดในโลก ต้องไปดูที่เทศบาลตำบลกุดหว้าเท่านั้น (สำนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดกาฬสินธุ์. 2554 : 1)

จากข้อมูลดังกล่าวเห็นได้ว่าตำบลกุดหว้าเป็นตำบลหนึ่งที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ยิ่งถ้ามีการสนับสนุนส่งเสริมให้มีการเดินทางไปเที่ยวชมแล้วจะสร้างความตื่นตาตื่นใจอย่างยิ่ง การมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ถือเป็น สิ่งสำคัญในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการจัดงานประเพณีวัฒนธรรมผู้ไทยบุญบั้งไฟทะเลล้าน ด้านการวางแผนและการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน และด้านการติดตามและประเมินผล

ดังนั้นผู้ศึกษาในฐานะเป็นชาวตำบลกุดหว้าและมีส่วนร่วมในการจัดงานดังกล่าว ได้สังเกตการจัดงานและศึกษางานวิจัยของสำนักงานสนับสนุนกองทุนสุขภาพ (สสส.) จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ในปี พ.ศ. 2554 การเข้าร่วมงานบุญบั้งไฟทะเลล้านทุกปีร้อยละ 81.67 รองลงมา นาน ๆ เข้าร่วมร้อยละ 11.67 เข้าร่วมครั้งแรกร้อยละ 6.66 ความตั้งใจเข้าร่วมงานเพื่อชมการจุดบั้งไฟร้อยละ 48.33 รองลงมาชมขบวนแห่ร้อยละ 41.66 การมาทำบุญร้อยละ 3.34 การชมกิจกรรมและการแสดง/ดนตรีร้อยละ 3.34 ร่วมอธิษฐานขอให้ฝนตกร้อยละ 2.77 การเลือกซื้อสินค้าร้อยละ .56 การแสดงความคิดเห็นของประชาชนในการงานประเพณีวัฒนธรรมผู้ไทยบุญบั้งไฟทะเลล้าน มีความแตกต่างจากอดีต คือ ในอดีตเกิดจากชุมชนแต่ปัจจุบันเกิดจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สำนักงานสนับสนุนกองทุนสุขภาพ (สสส.) จังหวัดกาฬสินธุ์. 2554 : 105 - 108))

จากผลการศึกษาดังกล่าวทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการงานประเพณีวัฒนธรรมผู้ไทยบุญบั้งไฟทะเลล้านเพื่อการท่องเที่ยว ของเทศบาลตำบลกุดหว้า อำเภอภูพานรายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ว่าอยู่ในระดับใดและประชาชนมีข้อเสนอแนะเป็นอย่างไร ผลจากการศึกษาครั้งนี้ จะนำเสนอต่อผู้บริหารเทศบาลตำบลกุดหว้าและคณะกรรมการจัดงาน เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนในการจัดงานในปีต่อ ๆ ไป ให้มีประสิทธิภาพและเกิดสัมฤทธิ์ผลมากยิ่งขึ้น

คำถามการศึกษา

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการงานประเพณีวัฒนธรรมผู้ไทย บุญบั้งไฟตะไลล้านเพื่อการท่องเที่ยว ของเทศบาลตำบลกุคหว้า อำเภอภูฉิมรายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับใด
2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการงานประเพณีวัฒนธรรมผู้ไทย บุญบั้งไฟตะไลล้านเพื่อการท่องเที่ยว ของเทศบาลตำบลกุคหว้า อำเภอภูฉิมรายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพและหมู่บ้านที่อยู่อาศัย อยู่ในระดับใด
3. ข้อเสนอแนะของประชาชนในการบริหารจัดการงานประเพณีวัฒนธรรมผู้ไทย บุญบั้งไฟตะไลล้านเพื่อการท่องเที่ยว ของเทศบาลตำบลกุคหว้า อำเภอภูฉิมรายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการงานประเพณีวัฒนธรรมผู้ไทยบุญบั้งไฟตะไลล้านเพื่อการท่องเที่ยว ของเทศบาลตำบลกุคหว้า อำเภอภูฉิมรายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการงานประเพณีวัฒนธรรมผู้ไทยบุญบั้งไฟตะไลล้านเพื่อการท่องเที่ยว ของเทศบาลตำบลกุคหว้า อำเภอภูฉิมรายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพและหมู่บ้านที่อยู่อาศัย
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนในการบริหารจัดการงานประเพณีวัฒนธรรมผู้ไทยบุญบั้งไฟตะไลล้านเพื่อการท่องเที่ยว ของเทศบาลตำบลกุคหว้า อำเภอภูฉิมรายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาดังนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการงานประเพณีวัฒนธรรมผู้ไทยบุญบั้งไฟตะไลล้านเพื่อการท่องเที่ยว ของเทศบาลตำบลกุคหว้า อำเภอภูฉิมรายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการศึกษาดังนี้ ได้แก่ พื้นที่เทศบาลตำบลกุคหว้า จำนวน 6 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 2 หมู่ที่ 8 หมู่ที่ 9 หมู่ที่ 11 และหมู่ที่ 13

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลกุศหว้า อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ในปี พ.ศ. 2554 จำนวน 7,314 คน (สำนักงานบริหารงานทะเบียนเทศบาลตำบลกุศหว้า, 2554 : 1)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลกุศหว้าในปี พ.ศ. 2554 จำนวน 385 คน โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้คำนวณจากจำนวนประชากรเป็นหลัก แล้วคำนวณหากลุ่มตัวอย่างตามสูตร ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ออกสำรวจแบบสอบถามจนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ทุกหมู่บ้าน โดยเลือกให้ได้กลุ่มประชากรที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาคั้งนี้ ศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการงานประเพณีวัฒนธรรมผู้ไทยบุญบั้งไฟตะไลล้านเพื่อการท่องเที่ยว ของเทศบาลตำบลกุศหว้า อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาประยุกต์มาจากแนวคิด ทฤษฎี ของโคเฮนและอัปฮอฟ (John M.Cohen and Norman T.Uphoff., 1980 : 219 ; อ้างใน ธนพร กุสกุศลรัตน์. 2553 : 5) และบุญชร แก้วส่อง (2531 : 15 – 16) โดยมีเนื้อหา 3 ด้าน คือ ข้อที่ 1 ด้านการวางแผนและการตัดสินใจ ข้อที่ 2 ด้านการดำเนินงานและข้อที่ 3 ด้านการติดตามและประเมินผล

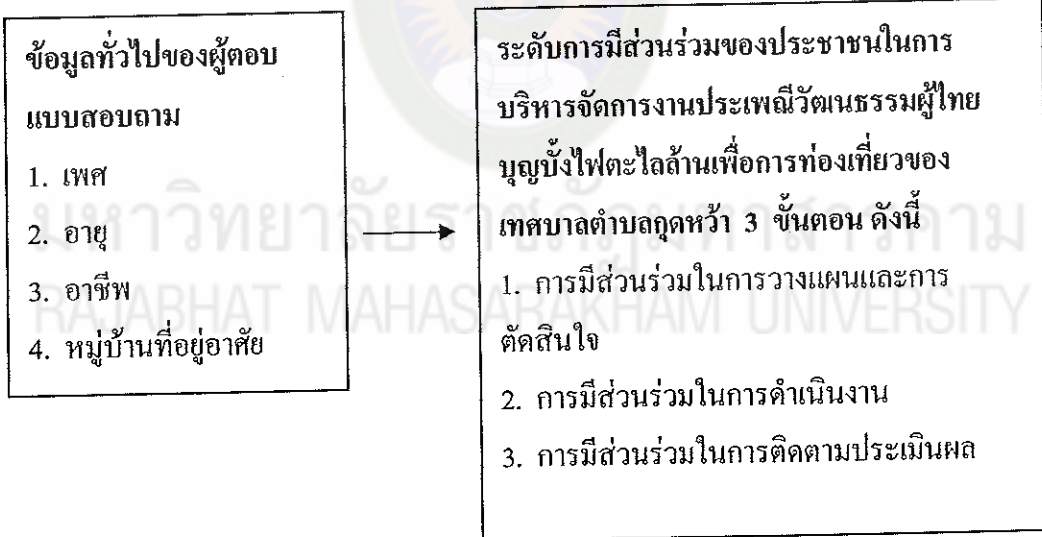
4. ขอบเขตด้านระยะเวลาการศึกษา

ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตระยะเวลาในการศึกษาคั้งนี้ เริ่มตั้งแต่เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2555 ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ. 2555

กรอบแนวคิดการศึกษา

การศึกษาคั้งนี้ผู้ศึกษามีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษา ถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการงานประเพณีวัฒนธรรมผู้ไทยบุญบั้งไฟตะไลล้านเพื่อการท่องเที่ยว ของเทศบาลตำบลกุศหว้า โดยผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาประยุกต์มาจากแนวคิดทฤษฎีของโคเฮนและอัปฮอฟ (John M.Cohen and Norman T.Uphoff. 1980 : 219 ; อ้างใน ธนพร กุสกุศลรัตน์.

2553 : 5) และบัญชา แก้วส่อง (2531 : 15 – 16) และโดยนำแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า ข้อที่ 1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและการตัดสินใจ คือการเข้ามีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนเพื่อตัดสินใจ เพื่อเสนอความต้องการเพื่อเสนอเป้าหมาย เพื่อเสนอวัตถุประสงค์หรือการเข้าร่วมประชุมวางแผนกำหนดทิศทางหรือกฎเกณฑ์ เป็นต้น ข้อที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน คือ การมีส่วนร่วมในการทำงานตามโครงการหรือกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณ การประสานงาน การขอความร่วมมือจากองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน การประชาสัมพันธ์ เป็นต้น เพื่อให้การจัดงานบรรลุตามเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ข้อที่ 3 การมีส่วนร่วมในการติดตามและการประเมินผล คือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ การติดตามและประเมินผลสำเร็จ ไม่ว่าจะเป็นการเดินสอบถามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง การร่วมประชุมสรุปผลการทำงาน การจัดทำแบบสรุปผลการทำงาน การนำเสนอผลงานต่อส่วนเกี่ยวข้องให้รับทราบการประเมินความคุ้มค่าของการใช้จ่ายงบประมาณ มีส่วนร่วมในการประเมินความพึงพอใจ เป็นต้น แล้วนำมาประมวลเป็นกรอบแนวคิดการศึกษา ตามแสดงกรอบแนวคิดการศึกษา ดังนี้

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการงาน ประเพณีวัฒนธรรมผู้ไทยบุญบั้งไฟตะไลล้านเพื่อการท่องเที่ยว ของเทศบาลตำบลกุคหว้า อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อสร้างเข้าใจตรงกัน ผู้ศึกษาได้นิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

1. การบริหารจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม หมายถึง กระบวนการนำองค์ประกอบ ของการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว หรือการรักษามรดกที่มีความหลากหลายของวัฒนธรรมซึ่งมี คุณค่าต่อผู้เยี่ยมชมอยู่ที่ความพอใจจากการเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมประเพณี เช่น ประเพณี บุญบั้งไฟ ซึ่งมีลักษณะวิถีชีวิตและผลงานสร้างสรรค์ที่มีเอกลักษณ์พิเศษมีความโดดเด่นเพื่อความ เหลิดผลิตินได้ความรู้ คุณผลงานสร้างสรรค์ ภูมิปัญญาพื้นบ้าน มีความเข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น บนพื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมและคุณค่าของ สภาพแวดล้อมและมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมคุณค่าของสภาพแวดล้อม โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยวที่นำไปสู่การบริหารจัดการ ท่องเที่ยว เพื่อการจัดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

2. การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่เทศบาลตำบลกุคหว้ามีการส่งเสริม หรือเปิดโอกาสให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลกุคหว้า เข้ามามีส่วนร่วมใน กระบวนการบริหารจัดการงานประเพณีวัฒนธรรมผู้ไทยบุญบั้งไฟตะไลล้านเพื่อการท่องเที่ยว ด้วยความสมัครใจไม่ว่าเป็นด้านการวางแผนและการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงานและด้านการ ติดตามประเมินผล

2.1 การวางแผนและการตัดสินใจ หมายถึง ประชาชนที่อาศัยในพื้นที่เทศบาลตำบลกุคหว้าเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผนเพื่อตัดสินใจ เพื่อเสนอความต้องการ เพื่อเสนอ เป้าหมาย เพื่อเสนอวัตถุประสงค์ เพื่อเสนอรูปแบบการจัดการ เพื่อการกำหนดขั้นตอนการทำงาน ในกระบวนการบริหารจัดการงานประเพณีวัฒนธรรมผู้ไทยบุญบั้งไฟตะไลล้านเพื่อการท่องเที่ยว ของเทศบาลตำบลกุคหว้า

2.2 การดำเนินงาน หมายถึง การที่ประชาชนที่อาศัยในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลกุคหว้า เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการงานประเพณีวัฒนธรรมผู้ไทย บุญบั้งไฟตะไล ล้านเพื่อการท่องเที่ยว ของเทศบาลตำบลกุคหว้า อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ในรูปแบบ ต่าง ๆ เช่น การสนับสนุนงบประมาณ การประสานงานขอความร่วมมือจากองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน การประชาสัมพันธ์ การมีส่วนร่วมในขบวนแห่บั้งไฟ บริการและจำหน่ายสินค้า การร่วมเป็นคณะกรรมการจัดงานด้านฝ่ายต่าง ๆ เพื่อให้การจัดงานบรรลุตามเป้าหมายตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2.3 การติดตามประเมินผล หมายถึง การที่ประชาชนที่อาศัยในเขตพื้นที่เทศบาล ตำบลกุดหว้า มีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การติดตามและประเมินผลสำเร็จไม่ว่าจะเป็นการเดินทาง สอบถามความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง การร่วมประชุมสรุปผล การจัดทำแบบสรุปผล การนำเสนอ ผลงานต่อส่วนที่เกี่ยวข้อง ให้รับทราบการประเมินความคุ้มค่าของการใช้จ่ายงบประมาณ มีส่วน ร่วมในการประเมินความพึงพอใจ ในการจัดการงานประเพณีวัฒนธรรมผู้ไทยบุญบั้งไฟตะไลล้าน

3. ผู้ไทย หมายถึง ชนชาติไทยสาขาหนึ่งแถบสิบสองจุไทย (พจนานุกรมฉบับ ราชบัณฑิตยสถาน. 2552 : 563) เป็นชนชาติหนึ่งที่ตั้งหลักฐานบ้านเรือนปะปนอยู่ร่วมกับกลุ่มคน ชนชาติต่าง ๆ ในอดีต คือ จีน ลาว พวน ไท ลื้อ ญไท ฯลฯ มีนิสัยส่วนตัวรักความสงบ อยู่กัน อย่างสันติ มีความรักหวงแหนในเผ่าพันธุ์ มีขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม การแต่ง กาย คนตรี ความเชื่อและภาษาพูดเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของตนเอง ปัจจุบันคนชนชาติญไท หรือ ผู้ไทยอาศัยตั้งบ้านเรือนอยู่ในประเทศจีน ลาว พม่า เวียดนามและไทย เป็นจำนวนมาก ยังคง รักษาขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ความเชื่อเกี่ยวกับการนับถือผีและเคารพวิญญาณ บรรพบุรุษ การแต่งกาย คนตรีและภาษาพูด ไว้เช่นในอดีต จึงก่อให้เกิดคำนิยามว่า ญไท หรือ ผู้ไทย หรือ คนไต ทั้ง 3 คำนี้ เป็นคำที่มีความหมายเดียวกันเป็นคำที่ใช้เรียกคนเดียวกัน

4. งานประเพณีวัฒนธรรมผู้ไทยบุญบั้งไฟตะไลล้าน หมายถึง การจัดงานประเพณีของ ชาวผู้ไทยตำบลกุดหว้า ตามประเพณีของอีสานสิบสอง เรียกว่า งานประเพณีวัฒนธรรมผู้ไทยบุญ บั้งไฟตะไลล้าน กำหนดการจัดงานในสัปดาห์ที่ 3 ของเดือนพฤษภาคมของทุกปี มีรูปแบบการจัด งานแสดงถึงศิลปวัฒนธรรมอันดีงามอย่างน่าภาคภูมิใจอย่างหนึ่งของชาวผู้ไทยตำบลกุดหว้า อำเภอภูพานรายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งได้ยึดถือสืบทอดกันมาตั้งแต่ครั้งบรรพกาลจนถึงปัจจุบัน จัดขึ้นตามความเชื่อความยอมรับนับถือ เพื่อการบูชาพระยาแถนและแห่ขอฝนให้ตกต้องตาม ฤดูกาล และสืบทอดเจตนารมณ์ตามนโยบายของรัฐบาลในด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมและปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5. ประชาชน หมายถึง บุคคลที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่บ้านกุดหว้าหมู่ที่ 1 หมู่ที่ 2 หมู่ที่ 8 หมู่ที่ 9 หมู่ที่ 11 หมู่ที่ 13 ที่มีเพศ อายุ อาชีพและหมู่บ้านที่อยู่อาศัยที่มีส่วนร่วม ใน กระบวนการบริหารจัดการงานประเพณีวัฒนธรรมผู้ไทยบุญบั้งไฟตะไลล้านเพื่อการท่องเที่ยว ของเทศบาลตำบลกุดหว้า อำเภอภูพานรายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ประโยชน์การศึกษา

ผลจากการศึกษานี้ เพื่อให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมและข้อเสนอแนะของประชาชนในการบริหารจัดการงานประเพณีวัฒนธรรมผู้ไทยบุญบั้งไฟตะไลล้าน เพื่อการท่องเที่ยวของเทศบาลตำบลกุคหว้า อำเภอภูฉินรายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ข้อมูลที่พบจากการศึกษาจะนำเสนอต่อผู้บริหารเทศบาลตำบลกุคหว้าและคณะกรรมการจัดงานประเพณีวัฒนธรรมผู้ไทยบุญบั้งไฟตะไลล้าน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดงานในปีต่อ ๆ ไปให้มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลมากยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY